

Jmenuji se Irena Drbalová, rozená Jirková. Narodila jsem se 14.11.1942 v Praze.

Dětství jsem prožila ve čtvrti PRAHY 10 ve Strašnicích. Povinná školní docházka byla za nás osmiletá. Učily jsme se šest dní v týdnu až do maturity. Zažila jsem dobu, kdy byly ve třídě kalamáře s inkoustem a povinný krasopis. Ve třídě nás bývalo okolo 40 žáků. Když jsem ve třetí třídě dostala od Ježíška plnicí péro a byl to pro mě úplný zázrak. Ve čtvrté třídě jsme povinně musely vstoupit do pionýra a nosit každý den šátek do školy. V r. 1953 zemřel Klement Gottwald, a třídní učitelka nám dopřála zážitek a sice vidět jeho nabalzamovanou mumii v památníku na Vítkově. A já jsem pak doma říkala, že jsem mu neviděla žádné nohy, děti to vidí asi jinak než dospělí. Kdykoliv zemřel nějaký vysoce postavený soudruh musely jsme stát u jeho busty tzv. tryznu, a to vždy celou hodinu, místo vyučování. Byla to pěkná otrava, protože jsme si pak museli učivo dopisovat. Učitelé byli nároční, ale myslím, že i spravedliví. Museli jsme dělat okolo školy brigády, jako úklid apod. Povinné bylo i odevzdávání sběru, to se papír, textil, sklo, železo odevzdalo ve sběrně a dostalo se za to potvrzení o množství jaké suroviny šlo. Na konci osmé třídy jsme dělaly závěrečné zkoušky ze 4 předmětů čeština, matematika, ruština a volitelný předmět. Asi za dva roky tyto závěrečné zkoušky pro osmou třídu byly zrušeny. Když jsme chodily na základní stupeň (1 až 5 třída), tak jsme při vyučování musely mít v lavici ruce „za zády“ abychom se nerozptylovaly. Na obědy jsem nikdy ve škole jsem nechodila, myslím že ani v té době se ve školách nevařilo. Maminka nebyla zaměstnaná a vařila každý den. Odpoledne jsme běhaly venku, a hrály různé hry, skákaly přes švihadlo nebo hrály různé školky s míčem. Kluci jezdili po silnicích na kole, všude bylo volno a bez aut. Jeden z mých spolužáků se vypracoval, díky těmto každodenním jízdám až na trenéra cyklistů. Po osmé třídě jsme se rozprchli a nikdy jsme se nesešli.

Celá základní škola byla prodchnutá duchem bolševismu. Vzpomínám si, jak rodiče slzeli, když v rádiu oznamovali popravu Milady Horákové a dalších osob. Také se pamatuji na Hanu Benešovou, kterou jsme potkávali na procházce. Měla blízko našeho bydliště příbuzného, pana Vlčka. Nejhorší za bolševika bylo mrzačení dětských charakterů, protože rodiče důrazně svým dětem přikazovali, že nesmějí nikde říkat o čem se doma mluví, protože by tatínka zavřeli. Tato situace trvala až do 17. listopadu 1989. To si dnes už mladí neumí ani představit a jistě by to nechápali! Tyto otřesné politické věci se dotýkaly hlavně rodičů, jako dítě jsem to moc neprožívala. Byla to vláda bolševiků a jejich hloupých přísluhovačů. Pokud se některé děti, po osmé třídě, hlásily na výběrové školy, tak jejich doporučení musel schválit tzv. uliční výbor. Ten se skládal většinou z domovnice, ta věděla, co která partaj dělá a z nějakého zástupce KSČ. Výběr škol byl také omezený, děti z tzv. buržoazních rodin na školy přístup neměly, ty mohly nastoupit jen do učení jako byl soustružník, horník a podobně a děti kulaků – tj. zemědělců s vyšší výměrou polí, musely zůstat v zemědělství.

Na každé prázdniny jsme jezdili k babičce do rodiště mé mamky, k Pelhřimovu. Na hospodářství zůstala její sestra s rodinou. Bylo tam báječně, měla jsem tam dva bratrance o málo mladší a užívali jsme si to. Ale okolo domu bylo každé ruky potřeba. Obden jsme museli chodit na borůvky, nebo na houby, aby byla k večeři smaženice. Také jsme museli pravidelně dělat další práce třeba obírat brambory ve sklepě, což bylo hnusné, hlavně když člověk šáhl na shnilou bramboru, to byl smrad. Brambory se vařily prasatům, z obilí se dělal šrot, chodilo se na kopřivy pro kachny, sbírala se vajíčka, prádlo se pralo na valše, protože pračky nebyly. Máchalo se v potoce, a ruce byly samý puchýř. Když byly žně, tak jsme museli dělat povřísla, na ně se dávalo obilí a vázaly se snopy. Když bylo obilí posekané, tj. ručně kosou (tatínek sekal a maminka posběrovala) tak jsme stavěli panáky, chvíli zůstaly panáky na poli, aby doschly a pak se svázelo do stodoly, kde se obilí vymlátilo. Ani to nebylo jednoduché, strašně se z toho prášilo, člověk musel mít přes nos a ústa uvázaný šátek, aby se neudusil. Část obilí šla na dodávku, část na mletí mouky a část se nechávala doma jako krmení pro zvířata. Když příbuzní vstoupili do JZD (okolo r.1957), tak jsme na poli už nepracovali, obilí se sklízelo mechanizací, tj. samovazem, kombajny nastoupily až později.

Babička každé ráno chodila na trávu, kterou sekala srpem a my pak s vozíkem jezdily za ní a vozily trávu domů, byla pro králíky, kozy a prasatům. Prostě celý den jsme musely něco dělat. Když jsem si vlezla na půdu, abych si mohla chvíli číst, tak mě mamka od knihy odehnala s tím, „ty nemáš žádnou práci! koukej něco dělat“. Když jsme zjistily, kde rostou lusky, tak jsme na ně podnikaly výpravy. Koupaly jsme se v rybníce zároveň s husami. Také jsme všichni chodili povinně sbírat mandelinku bramborovou. Přesto byly prázdniny krásné a užívaly jsme si je. Ale děti na venkově měly dost pracovních povinností, které městské děti neznaly.

Všichni jsme se těšili na pouť, atrakcí tam sice moc nebylo ale byla zábava a pak již pomalu končily prázdniny. U babičky byly poutě velkolepé. Scházela se tam celá velká rodina, někdy až 30 lidí, tj. tetiček, strýčků, bratranců i sestřenic. Peklo se cukroví a hodně se vařilo, řízky, husy, kuřata, bylo to jak o svatbě. Všichni jsme se na sebe těšili a sdělovali si různé novinky. S bratranci udržujeme kontakt stále, ta starší generace již mezi námi není. Ačkoliv jedné sestřenici mé maminky bylo v r. 2020 neuvěřitelných 100 let. Je stále čiperná a není v žádném domově důchodců, ale bydlí se synem ve vlastním domě.

Největší přání: aby celá rodina byla zdravá.

Co jsem se v životě naučila: že se mohu spoléhat jen na sebe a že nic není zadarmo. Člověk je zodpovědný za své konání i činy, jinak jeho charakter nestojí za nic. Ale toto dnešní mladí asi nechápou.

Nejhezčí věci, které člověka potkají: jsou různé v každém životním úseku, v mládí stačí třeba zmrzlina nebo diskotéka, Na některé se naopak dlouho vzpomíná, může to být zajímavé setkání s významnou osobou, fantastický koncert, vynikající divadelní kus, ohromná výstava ale i mnoho dalších osobních věcí, podle vkusu a zaměření člověk rád.

Na co v životě nezapomenu: rozhodně na rodiče, prarodiče a mnoho příbuzných, kteří již nežijí. Měla jsem také báječné učitele. Vzpomínám si, že nám pan učitel matematiky vykládal, jak za dob svých studií procestoval celou Evropu, ale to za nás nebylo možné, protože na západ od našich hranic se necestovalo, jen na východ. Utkvělo mi v paměti, že nám vykládal o žlutém nebezpečí z východu, vím, že jsem tomu moc nerozuměla bylo mi asi 15 let, pochopila jsem to až nyní.

Co mě v životě ovlivnilo: výchova v rodině a soužití s tzv. velkou rodinou také na venkově. Kdy se musela doma říkat pravda, a to se vyplatilo, protože se pak člověk cítil volný a nemrzačil si tím charakter. Také nepoklonkovat komunistům, i když se to nevyplácelo a někteří pedagogové byli stateční a nenutili nás uctívat komunisty. Na jedenáctiletce nás v den narozenin TGM na to upozornila výborná češtinářka, ale bohužel se jí to stalo osudné. Jedna dívka si na výuku stěžovala doma, a tak pro jistotu paní profesorku vyhodili, to byla zruďná doba. Nyní mě ovlivňuje dcera s rodinou, člověk se stále musí seznamovat s novými věcmi, které dříve nebyly.

Co bylo v životě nejzajímavější: zda to bylo nejzajímavější to nevím, ale rozhodně to bylo zajímavé. My jsme povinně se školou museli pomáhat při různých zemědělských brigádách, jako při česání chmele, sběru brambor, sušení sena, nebo sázení stromků. A při nich byla vždy veselá zábava. Mohu říct, že jsme si to všichni užívali. Je trapné vyjádření, že to „utužovalo“ kolektiv, ale je pravdou, že po skončení vysoké školy, jsme většinou zůstali v kontaktu a pravidelně se každý rok scházíme. Nyní se nikdo již nehoní za kariérou, takže setkání jsou milá a více méně vzpomínková se studijními zážitky. Jsme všichni v důchodu a stále o sobě víme, voláme si, píšeme si a scházíme se.

Kdo mi v životě nejvíce pomohl: To je také různé. Při jaké příležitosti? Když mi zemřel tatka, tak mi pomohl manžel překonat tu strašnou ztrátu. Když zemřel manžel, tak mi byl velkou oporou můj „rozmazlený“ pes. Ale hlavně jsem se spoléhala na sebe. Víam, že mám oporu v dceři a její rodině.

Co jste se v životě naučila: že nic není zadarmo a nepoctivost se nevyplácí, za vše se platí. Člověk se musí spoléhat sám na sebe, a né jen na kamarády, nebo že to někdo za nás vyřeší.

Kdy je člověk nejšťastnější? Štěstí je pomíjivé a s časem se tento význam mění. Dítě je šťastné za první krok, slovo apod. Šťastný je člověk, když udělá maturitu, když složí státnice. Dále když se vdá a narodí se potomek. Dostane vlastní byt. Ale hlavně člověk je spokojený, když je mu dobře v práci a má z ní radost, to štěstí pro celý život. **Šťastné bylo datum 17.11.1989**, to nám všem obrátilo život k lepšímu, hlavně vaší generaci.

Největší strach, spíš potupu a bezmoc jsem zažila **21. srpna 1968**, když naši republiku okupovalo 5 armád Varšavské smlouvy v čela s Ruskou (dříve armádou Sovětského svazu) Polskou, Německou, Maďarskou a Bulharskou. V tu dobu jsem pochopila, jak bylo mým rodičům, po Mnichovské zradě 29.9.1938 a po následné anexi území Československé republiky k Německu dne 15. března 1939, před druhou světovou válkou. Maminka nikdy nezapomněla na toto datum a vždy jej do r. 1968 připomínala. Tehdy jsem pochopila, co vlastně prožívali rodiče po celou Druhou světovou válku, před tím jsem si to nedovedla představit, nebylo to hmatatelné. Ale tanky na Václavském náměstí a rozstřílené Národní muzeum byla zručnost od soudruhů z Moskvy. Po 21. srpnu 1969 nastala tzv. Husákovská normalizace, to byla šílená doba, museli jsme chodit k prověrkám a předstírat, jak je nám s hordou Ruských vojáků v naší republice dobře. A zase jsme byli nuceni lhát. Manžel učil na vysoké škole a musel si prověrkami projít mnohonásobně obtížněji než lidé v běžných zaměstnáních. To byla opravdu šílená doba, ale dnešní komunisté na ni vzpomínají s nostalgií, protože oni se měli dobře a nic se jich netýkalo, byli tzv. „za vodou“ jen papalášům poklonkovali!

Co mi dodávalo odvahu: představa, že se situace v komunistickém státě změní a konečně přestane existovat diktát bolševiků z Moskvy. O tom snil celý život můj otec, ale bohužel se toho nedožil. Manžel říkal, že je moc rád, že se komunistického převratu dožil, ale neužíval si toho dlouho.

Co bych vzkázala mladým lidem: Aby byli sebevědomími občany naší republiky, a hrdí na to že jsme Češi a nikdy se před ničím a nikým nepokořovali!